

Sygn. akt I Ca 173/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Łomży I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Włodzimierz Wójcicki (spr.)
Sędziowie:	SSO Anna Kacprzyk SSO Eugeniusz Dąbrowski
Protokolant:	Katarzyna Milewska

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2016 r.

na rozprawie

sprawy z powództwa A. B. (1), Z. K. i C. K.

przeciwko I. B. i Z. B.

o naruszenie posiadania

na skutek apelacji powoda Z. K.

od wyroku Sądu Rejonowego w Grajewie

z dnia 4 września 2015 r. sygn. akt I C 141/15

apelację oddała.

(...)W. E. D.

Sygn. akt I Ca 173/16

UZASADNIENIE

Powodowie A. B. (1), Z. K. i C. K. złożyli pozew przeciwko I. B. i Z. B., w którym wnieśli o przywrócenie naruszonego w dniu 11 lipca 2014 r. dotychczasowego posiadania prawa korzystania z działki nr (...) (drogi) położonej pomiędzy działkami nr (...) oraz o zobowiązanie pozwanych do usunięcia postawionych na gruncie słupów betonowych ogrodzeniowych w ciągu siedmiu dni od uprawomocnienia się orzeczenia. Jednocześnie strona powodowa wniosła o upoważnienie ich do usunięcia postawionego płotu na koszt strony pozwanej, w przypadku nieusunięcia ogrodzenia w wyznaczonym przez sąd terminie.

Uzasadniając roszczenie strona powodowa wskazała, że pozwani nabyli w dniu 10 lipca 2014 r. od Miasta G. działkę nr (...) położoną przy ulicy (...) zabudowaną drewnianym domem mieszkalnym przeznaczonym do rozbiórki oraz budynkami gospodarczymi. Pomiedzy działką nabytą przez stronę pozwaną a działką nr (...) będącą własnością A. B. (1) przebiega droga dojazdowa oznaczona, jako działka nr (...) od ulicy (...) do działki nr (...) będącej jej przedłużeniem - do działek Z. K. i C. K.. Przedmiotowa droga istnieje od 1924 r., kiedy dziadkowie powodów nabyli posiadłość przy ulicy (...) i ustanowili drogę gospodarczą, z której korzystali do śmierci. Następnie z tej drogi korzystali ich następcy prawni, tj. powodowie i lokatorzy mieszkający z nakazu ówczesnej administracji miejskiej. Pozwani po upływie jednego dnia od nabycia działki, tj. 11 lipca 2014 r. pobudowali płot z betonowych słupów zwężając szerokość drogi do 2,70 m w najważniejszym miejscu, ograniczając tym samym wjazd samochodom dostawczym i wielogabarytowym (transport opału, wywóz śmieci) z ww. wszystkich posesji. Przedmiotowa droga miała jednakową szerokość - 3,72 m (k. 2-3).

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości, zaprzeczając aby naruszyli czyjekolwiek posiadanie. Twierdzili, że w dniu 10 lipca 2014 r. nabyli od Miasta G. nieruchomość zabudowaną przy ulicy (...) o pow. 0,0537 ha oznaczoną numerem (...) oraz wykonując swoje uprawnienia właścicielskie dokonali ogrodzenia nabytej działki. Dokładnego wytyczenia działki dokonał geodeta uprawniony. Nowe ogrodzenie zostało wzniesione w miejscu starego, a nawet zostało wsunięte o kilka centymetrów w głąb działki nr (...) (k. 33-34).

Sąd Rejonowy w Grajewie wyrokiem z 4 września 2015 r. w sprawie I C 141/15 oddalił powództwo i zasądził solidarnie od powodów A. B. (2), Z. K. i C. K. na rzecz pozwanych I. B. i Z. B. solidarnie kwotę 156 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że działka gruntu nr (...) położona przy ulicy (...) w G. jest drogą publiczną prowadzącą z ulicy (...) do działki nr (...). A. B. (1) jest właścicielem działek oznaczonych numerami (...). Natomiast Z. K. jest właścicielem działki nr (...), zaś C. K. - (...). A. B. (1), C. K. i Z. K. przechodzili i przejeżdżali do swoich działek przez działkę będącą drogą oznaczoną nr (...). Pomiedzy działką nr (...) znajdują się działki oznaczone nr (...).

Zgodnie z ustaleniami Sądu Rejonowego w dniu 10 lipca 2014r. I. B. oraz Z. B. nabyli od Miasta G. działkę nr (...). Dokładnego wytyczenia działki tuż przed jej sprzedażą dokonał geodeta uprawniony wskazany przez Miasto G.. W dniu 11 lipca 2014 r. I. B. oraz Z. B. ogrodzili nabytą działkę nr (...) płotem z betonowych elementów. Płot posadowili na granicy swojej nieruchomości z drogą publiczną - (...).

Sąd Rejonowy zważył, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Wskazał, że zgodnie z treścią art. 344§ 1 k.c. przeciwko temu, kto samowolnie naruszył posiadanie, przysługuje posiadaczowi roszczenie o przywrócenie stanu pierwotnego i zaniechanie naruszeń. Roszczenie to jest niezależne od dobrej wiary posiadacza ani od zgodności posiadania ze stanem prawnym. Norma ta jest konsekwencją zasady wyrażonej w art. 342 k.c. stanowiącej, że nie wolno naruszać samowolnie posiadania, chociażby posiadacz był w złej wierze. Sprawy o ochronę posiadania należą do trybu odrębnego ze względu na obiektywny charakter ochrony posesoryjnej i tymczasowy charakter rozstrzygnięcia o przywróceniu posiadania. Ze względu na te właściwości procesu posesoryjnego ograniczony został w tym postępowaniu zakres kognicji sądu, gdyż zgodnie z art. 478 k.p.c. w sprawach o naruszenie posiadania sąd bada jedynie ostatni stan posiadania i fakt jego naruszenia, nie rozpoznając samego prawa ani dobrej wiary pozwanego. Zatem istota tego postępowania sprowadza się do bezzwłocznego udzielenia ochrony posiadaczowi, bez względu na to, czy jego posiadanie było atrybutem prawa, a z drugiej strony dąży do szybkiego zlikwidowania stanu będącego następstwem aktu samowoli naruszydela.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy Sąd Rejonowy uznał, iż pozwani nie naruszali posiadania działki nr (...) będącej drogą. Sąd Rejonowy wyjaśnił, że ogrodzenie zostało posadowione przez pozwanych na granicy swojej nieruchomości, tj. działki nr (...). Tuż przed nabyciem przez nich działki zostały im okazane jej granice przez geodetę uprawnionego, na co wskazują zeznania świadka E. K. (k. 78odwr.). Zdaniem Sądu Rejonowego okoliczność, iż działka nr (...) jest drogą stosunkowo wąską nie ma znaczenia w niniejszej sprawie. Nie sposób przy tym uważać, iż powodowie byli w posiadaniu części działki nr (...), a zatem przejeżdżali oraz przechodzili częściowo przez tę nieruchomość (części działki nr (...)) do swoich nieruchomości. Sąd Rejonowy podał, że wskazują na to nie tylko

zeznania świadków, ale także - co istotne, zdjęcie nr 3 znajdujące się na karcie 62, które obrazuje drogę (działkę nr (...)) tuż po postawieniu płotu przez stronę pozwaną. Na zdjęciu są widoczne ślady po przejeżdżających samochodach, zaś przy posadowionym betonowym płocie rośnie trawa. Powyższe okoliczności uwidocznione na zdjęciu świadczą, że samochody poruszały się jedynie po działce nr (...), albowiem w przeciwnym razie ślady opon pojazdów znajdowałyby się także tuż przy płocie, czy też za nim na działce nr (...) nabytej przez stronę pozwaną a uwidocznionej na zdjęciu nr 1 z karty 63 akt. Sąd Rejonowy wskazał nadto, że nie bez znaczenia pozostaje także fakt, iż dom drewniany posadowiony na działce strony pozwanej miał drewniany ganek od strony drogi, działka była ogrodzona w znacznej części od drogi, zaś tuż przy wjeździe do drogi, na tej działce rosło drzewo, które utrudniało wjazd. Faktem jest, iż przy wjeżdżaniu przez duże samochody ciężarowe (pojazdy dostarczające olej opałowy, śmieciarki) na drogę nr (...) mogło dojść do ingerencji w działkę nr (...) poprzez najechania na nią kołem w początkowej fazie wjazdu lub otarcie lusterka samochodu o rosnące na tej działce drzewo, jednakże taka sporadyczna ingerencja (przez inne podmioty prawa), nie może świadczyć o posiadaniu przez stronę powodową część działki należącej obecnie do pozwanych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy oddalił powództwo w całości.

O kosztach Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z §8 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (j.t. Dz.U.2013.461 ze zm.).

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód Z. K.. Z treści apelacji wynikało, że skarżący zarzuca orzeczeniu: sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, tj. z przedstawionymi przez stronę powodową fotografiami, pisemnymi oświadczeniami dostawców np. opału, a przede wszystkim kierowcy tzw. śmieciarki oraz z zeznaniami bezstronnych i w pełni wiarygodnych świadków wskazanych przez stronę powodową, zgodnie z którymi pozwani swoim działaniem polegającym na wybudowaniu ogrodzenia naruszyli posiadanie nieruchomości stanowiącej drogę dojazdową do posesji stanowiących własność między innymi skarżącego skutkiem czego droga dojazdowa stała się nieprzejezdna dla samochodów ciężarowych, co uniemożliwia skarżącemu oraz osobom zamieszkującym w sąsiedztwie m.in. transport na ich posesje opału oraz wywóz z ich posesji nieczystości, podczas gdy przed wzniesieniem ogrodzenia przez pozwanych dojazd taki był zawsze możliwy. Ponadto wskazał, że na niewiarygodność zasługują zeznania świadków będących najbliższą rodziną pozwanych oraz świadków będących przedstawicielami Urzędu Miasta G., od którego pozwani nabyli nieruchomość graniczącą ze sporną drogą dojazdową. Ponadto wskazał, że w uzasadnieniu Sądu Rejonowego istnieje wewnętrzna sprzeczność polegająca na stwierdzeniu, że pozwani pobudowali płot betonowy zawężając szerokość drogi do 2,70 m w najwęższym miejscu i jednocześnie stwierdzeniu, że przedmiotowa droga ma jednakową szerokość 3,72 m. Wskazując na powyższe skarżący wniósł o unieważnienie zaskarżonego orzeczenia jako błędnego i wręcz uniemożliwiającego dojazd pojazdów wielogabarytowych na działkę nr (...).

Pozwani wnieśli o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda podlegała oddaleniu.

Analiza rozstrzygnięcia Sądu I instancji przeprowadzona w granicach zaskarżenia przez pryzmat zebranego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Okręgowy w pełni podziela i uznaje za własne. Na aprobatę zasługuje również wyrażona przez Sąd I instancji ocena prawna. Zarzuty apelacji są niezasadne i stanowią jedynie polemikę z trafnym rozstrzygnięciem i jako takie nie mogły wpłynąć na postulowaną przez skarżącego zmianę orzeczenia.

Sąd Okręgowy nie podziela zarzutu apelacji dotyczącego bądź to nie dokonania prawidłowych ustaleń faktycznych przez Sąd Rejonowy bądź dowolności w przeprowadzonej ocenie dowodów. Ustalenia faktyczne w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia sprawy zostały bowiem dokonane i ustalenia te okazały się trafne. Przede wszystkim Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił zakres posiadania przez strony nieruchomości objętych sporem istniejący przed

datą rzekomego jego naruszenia. Co prawda skarżący na etapie postępowania apelacyjnego przedłożył dowody, które zostały dopuszczone i przeprowadzone przez Sąd Okręgowy, na okoliczność naruszenia posiadania, jednak wynikające z tych dowodów okoliczności nic do sprawy nowego nie wniosły.

Należy wskazać, że w realiach sprawy powodowie wystąpili z żądaniem przywrócenia im posiadania polegającego na korzystaniu z działki nr (...) stanowiącej drogę dojazdową do sąsiadujących z nią posesji poprzez zobowiązanie pozwanych do usunięcia postawionych na gruncie słupów betonowych ogrodzeniowych. Bezspornie strona pozwana po nabyciu działki nr (...), graniczącej z drogą dojazdową posadowiła ogrodzenie z betonowych elementów. Zdaniem strony powodowej działanie pozwanych w sposób istotny ograniczyło możliwość korzystania z tej drogi w sposób dotychczas czyniony przez jej użytkowników, bowiem posadowione ogrodzenie uniemożliwiło wjazd na te drogę samochodom o większych gabarytach używanych przez dostarczycieli oleju opałowego i firmy porządkowe. Zwrócić jednak należy uwagę, że w sprawie o naruszenie posiadania w zainteresowaniu Sądu musi pozostawać zakres posiadania, i taką też zasadę przyjął Sąd I instancji. Zakres posiadania drogi dojazdowej wynika przede wszystkim ze zdjęć spornej drogi znajdujących się w aktach sprawy, wykonanych już po posadowieniu ogrodzenia. Na całej długości drogi widać ślady po przejeżdżających samochodach, które od ogrodzenia oddziela kępa rosnącej trawy. Tak uwidocznione ślady świadczą o zakresie w jakim droga dotychczas była użytkowana przez osoby mieszkając w jej sąsiedztwie i w takim też zakresie została ona zachowana po posadowieniu przez pozwanych ogrodzenia. Zarówno zdjęcia jak i oględziny nie ukazały śladów użytkowania spornego terenu jako drogi dojazdowej, które wykraczałyby poza obszar płotu odgradzającego działkę pozwanych z graniczącą z nią drogą. Takiego użytkowania – sięgającego poza linię ogrodzenia w kierunku działki stanowiącej obecnie własność pozwanych, nie widać także na zdjęciach znajdujących się na k. 15 (te same zdjęcia zostały dołączone przez skarżącego na etapie postępowania apelacyjnego k. 174), które ukazują wjazd z drogi głównej na sporną drogę dojazdową. W tej sytuacji nie sposób było odmówić wiarygodności zeznaniom świadków J. B. (k. 78v-80) i S. B. (k. 80-81), z których wynikało, że betonowe ogrodzenie zostało pobudowane przez pozwanych w linii starego ogrodzenia oraz nie wykraczało poza ganek i krzew usytuowane na działce pozwanych tuż przy wjeździe do drogi. Jest to o tyle istotne w sprawie, że jak trafnie zauważył Sąd Rejonowy krzew rosnący przy wjeździe utrudniał wjazd na drogę dojazdową. Wynika to z zeznań świadka M. C. (k. 78-78v) – pracownika firmy zajmującej się wywożeniem śmieci. Świadek wskazał, że w czasie kiedy obsługiwał teren, na którym znajdują się posesje stron, problem z wjazdem na drogę dojazdową był już zanim pojawiło się betonowe ogrodzenie, ponieważ na działce nr (...) rosło drzewo o które zahaczały lusterka samochodu. Świadek ten wskazał także, że po powstaniu betonowego ogrodzenia wjazd stał się minimalnie za wąski. Z powyższego wynika, że w istocie betonowe ogrodzenie ograniczyło wjazd dużym samochodom ciężarowym, jednak nie oznacza że doszło do naruszenia posiadania spornej działki. Naruszeniem posiadania jest takie zachowanie określonej osoby, którego skutkiem jest wkroczenie w sferę władztwa posiadania innych osób. Tymczasem pozwani nie naruszyli posiadania spornej działki będącej drogą dojazdową, która swym zasięgiem nie mogła przekraczać linii wyznaczonej przez stare ogrodzenie, ganek domu i krzew rosnący tuż przy jej wjeździe. Pozwani wniesli ogrodzenie na części działki nr (...), nie zaś na drodze dojazdowej, której dotyczyło żądanie pozwu. Zaznaczyć należy, że strona pozwana posiada określone uprawnienia w stosunku do nieruchomości, które wynikają z jej praw właścicielskich, miała zatem prawo ogrodzić swoją nieruchomość. Podjęte przez nią czynności w postaci wybudowania płotu nie stanowią jednak wejścia w sferę posiadania strony powodowej i w tym sensie, że zakłócają korzystanie z posiadania drogi dojazdowej w taki sposób, że niemożliwe jest jej używanie, ale jedynie mogą być traktowane w kategoriach utrudniania korzystania z drogi, które to utrudnienia nota bene istniały zanim doszło do sprzedaży działki i pobudowania ogrodzenia, z tym że w mniejszym zakresie. W tej kategorii jednak można jednocześnie potraktować okoliczność istnienia ogrodzenia po stronie działki nr (...), które również ograniczenia wjazd z drogi podporządkowane na działkę nr (...).

W świetle powyższego apelacja skarżącego była bezzasadna. Sąd I instancji prawidłowo ustalił, iż pozwani nie naruszyli posiadania działki nr (...) będącej drogą. Ustalenia te zostały poparte swobodną oceną dowodów przeprowadzoną zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c.

Odnosząc się do wskazanej przez skarżącego sprzeczności zaistniałej w uzasadnieniu Sądu Rejonowego, wskazać należy iż wynika ona z omyłki Sądu, która została popełniona przy streszczeniu twierdzeń strony powodowej zawartych

w pozwie. Zgodnie z twierdzeniami pozwu sporna droga miała na całej długości jednakową szerokość, tj. 3,72 m, gdy tymczasem Sąd Rejonowy omyłkowo wskazał, że ma ona jednakową szerokość, tj. 3,72 m. Powyższa nie odnosi się zatem do ustaleń faktycznych Sądu Rejonowego, a stanowi omyłkę, która pozostaje bez znaczenia dla zapadłego rozstrzygnięcia.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na zasadzie art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił apelację.